

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 80/2009,

annettu 14 päivänä tammikuuta 2009,

tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytännösäännöistä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2299/89 kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 71 artiklan ja 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

ottavat huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien käyttöä koskevista käyttäytymissäännöistä 24 päivänä heinäkuuta 1989 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2299/89 ⁽⁴⁾ on merkittävästi edistänyt oikeudenmukaisten ja tasapuolisten ehtojen varmistamista lentoliikenteen harjoittajille tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien, jäljempänä "TPJ", käytössä ja suojannut siten kuluttajien etuja.
- (2) Huomattava osa lentoliikenteen paikanvarauksista tehdään yhä TPJ:ien avulla.
- (3) Teknologian ja markkinoiden kehittymisen ansiosta oikeudellista kehystä voidaan yksinkertaistaa merkittävästi antamalla järjestelmätoimittajille ja lentoliikenteen harjoittajille enemmän liikkumavaraa neuvotella varausmaksuista ja kuljetusmaksutiedoista. Tämän ansiosta ne voisivat sopeutua joustavasti matkatoimistojen ja kuluttajien tarpeisiin ja vaatimuksiin ja jakaa liikennetuotteitaan tehokkaammin.
- (4) Nykyisessä markkinaympäristössä on kuitenkin tarpeen säilyttää tiettyjä säännöksiä, jotka koskevat liikennetuotteita sisältäviä TPJ:iä, jotta voidaan estää kilpailulliset väärinkäytökset ja varmistaa puolueettomien tietojen antaminen kuluttajille.

(5) Jos emoliikenteenharjoittajat kieltäytyvät antamasta samoja tietoja reiteistä ja aikatauluista, kuljetusmaksuista ja vapaista paikoista muihin järjestelmiin kuin omiinsa ja kieltäytyvät hyväksymästä muiden järjestelmien tekemiä varauksia, tämä voi vakavasti vääristää TPJ:ien välistä kilpailua.

(6) On tarpeen ylläpitää tehokasta kilpailua osallistuvien liikenteenharjoittajien ja emoliikenteenharjoittajien välillä ja varmistaa, että lentoliikenteen harjoittajiin sovelletaan syrjimättömyyden periaatetta riippumatta siitä, osallistuvatko ne TPJ:ään.

(7) Emoliikenteenharjoittajiin olisi markkinoiden avoimien ja vertailukelpoisten kilpailuedellytysten varmistamiseksi sovellettava erityissääntöjä.

(8) Järjestelmätoimittajien olisi pidettävä TPJ:t selvästi erillään lentoyhtiöiden sisäisistä tai muista varausjärjestelmistä ja pidäytettävä varaamista jakelutoimintoja emoliikenteenharjoittajilleen, jotta emoliikenteenharjoittajalla ei olisi etuoikeutettua pääsyä TPJ:ään.

(9) Kuluttajien etujen suojaamiseksi on tarpeen varmistaa, että TPJ:n käyttäjille esitetään puolueeton näyttö ja kaikista osallistuvista liikenteenharjoittajista on saatavissa tietoja samalla tavoin, jotta tiettyä osallistuvaa liikenteenharjoittajaa ei suosittaisi toisten kustannuksella.

(10) Puolueettoman näytön käyttäminen lisää osallistuvien liikenteenharjoittajien tarjoamia liikennetuotteita ja -palveluja koskevaa avoimuutta ja vahvistaa kuluttajien luottamusta.

(11) Järjestelmätoimittajien olisi varmistettava, että TPJ:n markkinointitiedot ovat kaikkien osallistuvien liikenteenharjoittajien saatavilla syrjimättömällä tavalla, eikä liikennepalvelujen tarjoajilla tulisi olla mahdollisuutta vaikuttaa epäasianmukaisesti tällaisten tietojen avulla matkatoimiston valintaan tai kuluttajan valintaan.

(12) Tilajien ja järjestelmätoimittajan välisissä markkinointitietonauhoja ("MIDT-nauhat") koskevissa sopimuksissa voidaan määrätä myös tilajien hyväksi sovellettavasta korvausjärjestelmästä.

(13) Olisi helpotettava rautatieliikennepalveluja ja yhdistettyjä rautatie- ja lentoliikennepalveluja koskevien tietojen esittämistä TPJ:ien näytöillä.

⁽¹⁾ EUVL C 224, 30.8.2008, s. 57.

⁽²⁾ EUVL C 233, 11.9.2008, s. 1.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 4. syyskuuta 2008 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 16. joulukuuta 2008.

⁽⁴⁾ EYVL L 220, 29.7.1989, s. 1.

- (14) Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä 24 päivänä syyskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1008/2008 (uudelleen laadittu) ⁽¹⁾ mukaan lentoliikenteen harjoittajien on julkaistava hintansa siten, että ne sisältävät kaikki pakolliset ja ennakoitavat sovellettavat verot, maksut, lisämaksut ja palvelumaksut. TPJ-näytöillä olisi annettava tiedot samoihin hintaluokkiin sisältyvistä hinnoista sen varmistamiseksi, että matkatoimistot voivat antaa nämä tiedot asiakkailleen.
- (15) Lentoliikennetuotteisiin liittyviä linja-autopalveluja tai lentoliikenteen ohella tarjottavia rautatieliikennetuotteita koskevat tiedot olisi tulevaisuudessa esitettävä TPJ:n pääasiallisella näytöllä.
- (16) TPJ:ä olisi tulevaisuudessa kannustettava toimittamaan helposti ymmärrettävää tietoa lennon hiilidioksidipäästöistä ja polttoainekulutuksesta. Tämä voitaisiin näyttää keskimääräisenä polttoainekulutustietona litroina henkilöä ja sataa kilometriä kohden sekä keskimääräisinä hiilidioksidipäästöinä grammoina henkilöä ja kilometriä kohden, ja sitä voitaisiin verrata alle viiden tunnin matkoilla parhaan vaihtoehdoisen juna-/linja-autoyhteyden tietoihin.
- (17) Yhteisöstä ja kolmansista maista olevia lentoliikenteen harjoittajia olisi kohdeltava yhdenvertaisesti TPJ-palvelujen osalta.
- (18) Komissiolla tulisi olla asianmukainen täytäntöönpanovalta tämän asetuksen moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi, mukaan luettuna mahdollisuus tutkia rikkomistapauksia omasta aloitteestaan tai kantelun perusteella sekä mahdollisuus määrätä kyseiset yritykset lopettamaan säännösten rikkominen ja määrätä sakkoja.
- (19) Komission olisi säännöllisesti seurattava tämän asetuksen soveltamista ja erityisesti sitä, miten tehokkaasti sillä estetään kilpailunvastaiset ja syrjivät käytännöt TPJ:ien kautta tapahtuvan matkustuspalvelujen jakelun markkinoilla, erityisesti kun kyseessä ovat liikenteenharjoittajat, joilla on läheisiä yhteyksiä järjestelmätoimittajiin.
- (20) Tämä asetus ei rajoita perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamista. Tällä asetuksella täydennetään yleisiä kilpailusääntöjä, joita sovelletaan edelleen täysimääräisesti kilpailuun liittyviin väärinkäytöksiin kuten kartellilainsäädännön rikkomiseen tai määräävän aseman väärinkäyttöön.
- (21) Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä säädetään yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY ⁽²⁾. Tämän asetuksen säännöksillä täsmennetään ja täydennetään direktiiviä 95/46/EY TPJ:n toimintojen osalta.

- (22) Asetus (ETY) N:o 2299/89 olisi kumottava,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 JAKSO

JOHDANTOSÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin niihin tietokonepohjaisiin paikannvarausjärjestelmiin ("TPJ"), jotka sisältävät lentoliikennetuotteita ja joita tarjotaan käytettäväksi tai käytetään yhteisössä.

Tätä asetusta sovelletaan myös rautatieliikennetuotteisiin, jotka on lentoliikennetuotteiden ohella otettu mukaan TPJ:n pääasialliseen näyttöön, kun niitä tarjotaan käytettäväksi tai käytetään yhteisössä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'liikennetuotteella' matkustajan kuljettamista kahden lentoaseman tai rautatieaseman välillä;
- 2) 'säännöllisellä lentoliikenteellä' lentojen sarjaa, jolla on kaikki seuraavat ominaisuudet:
  - a) jokaiselle lennolle on saatavissa paikkoja ja/tai rahdin ja/tai postin kuljettamiseen tarvittavaa kapasiteettia, jotka ovat yleisön ostettavissa (joko suoraan lentoliikenteen harjoittajalta tai sen valtuutetuilta edustajilta);
  - b) lento palvelee liikennettä samojen kahden tai useamman lentoaseman välillä joko:
    - julkistetun aikataulun mukaisesti tai
    - niin säännöllisesti tai toistuvasti, että se on osa ilmeisen järjestelmällistä sarjaa;
- 3) 'kuljetusmaksuilla' hintoja, jotka matkustajat maksavat lentoliikenteen harjoittajille, rautatieliikenteen harjoittajille, niiden edustajille tai muille lipunmyyjille kyseisten matkustajien kuljettamisesta liikenteessä, sekä näiden hintojen soveltamisohjeita, mukaan luettuina edustajapalvelujen ja muiden lisäpalvelujen palkkiot ja ehdot;

⁽¹⁾ EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3.

⁽²⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

- 4) 'tietokonepohjaisella paikanvarausjärjestelmällä' tai 'TPJ:llä' tietokonepohjaista järjestelmää, jossa on tietoja muun muassa useamman kuin yhden lentoliikenteen harjoittajan reiteistä ja aikatauluista, vapaista paikoista ja kuljetusmaksuista ja paikanvaraus- tai lipunkirjoitustoiminnot tai ilman tällaisia toimintoja, sikäli kuin tilaajat voivat käyttää joitakin tai kaikkia näistä palveluista;
- 5) 'järjestelmätoimittajalla' TPJ:n käyttämisestä tai markkinoille saattamisesta vastaavaa yhtiötä ja sen tytäryhtiöitä;
- 6) 'jakelutoiminnoilla' järjestelmätoimittajan tarjoamia toimintoja, joiden avulla voidaan antaa tietoja lentoliikenteen harjoittajien ja rautatieliikenteen harjoittajien reiteistä ja aikatauluista, vapaista paikoista, kuljetusmaksuista ja liitännäispalveluista, tehdä paikanvarauksia ja/tai kirjoittaa lippuja sekä huolehtia liitännäispalveluista;
- 7) 'emoliikenteenharjoittajalla' lentoliikenteen harjoittajaa tai rautatieliikenteen harjoittajaa, joka suoraan tai välillisesti joko yksin tai yhdessä muiden kanssa käyttää järjestelmätoimittajan yrityksessä määräysvaltaa tai jolla on siinä sijoitusosuus, jonka perusteella liikenteenharjoittajalla on oikeuksia tai edustus järjestelmätoimittajan johtokunnassa, hallintoneuvostossa tai muussa hallintoelimessä, sekä sellaista lentoliikenteen harjoittajaa tai rautatieliikenteen harjoittajaa, jossa se käyttää määräysvaltaa;
- 8) 'sijoitusosuudella sekä oikeuksilla tai edustuksella järjestelmätoimittajan johtokunnassa, hallintoneuvostossa tai muussa hallintoelimessä' sijoitusta, johon liittyy oikeudet tai edustus järjestelmätoimittajan johtokunnassa, hallintoneuvostossa tai muussa hallintoelimessä ja jolla annetaan mahdollisuus käyttää yksin tai yhdessä muiden kanssa ratkaisovaltaa järjestelmätoimittajan liiketoimien hoitamisessa;
- 9) 'määräysvallalla' suhdetta, joka perustuu oikeuksiin, sopimuksiin tai muihin keinoihin, joilla erikseen tai yhdistelmänä ja ottaen huomioon tosiasialliset ja lainsäädännölliset näkökohdat annetaan mahdollisuus käyttää ratkaisovaltaa yrityksessä, erityisesti:
- a) antamalla omistusoikeus tai käyttöoikeus yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin;
- b) oikeuksin tai sopimuksin, joiden nojalla saadaan ratkaisovalta yrityksen toimielinten kokoonpanoon, äänestyksiin tai päätöksiin;
- 10) 'osallistuvalla liikenteenharjoittajalla' lentoliikenteen harjoittajaa tai rautatieliikenteen harjoittajaa, jolla on järjestelmätoimittajan kanssa sopimus liikennetuotteiden jakelusta TPJ:n kautta;
- 11) 'tilaajalla' sellaista muuta henkilöä tai yritystä kuin osallistuvaa liikenteenharjoittajaa, joka käyttää TPJ:ää järjestelmätoimittajan kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla tehdäkseen lentoliikennetuotteita ja niihin liittyviä tuotteita koskevia varauksia asiakkaan puolesta;
- 12) 'pääasiallisella näytöllä' täydellistä ja puolueetonta kaupunkiparien välillä tietyssä ajanjaksona harjoitettavaa liikennettä koskevaa näyttöä;
- 13) 'lipulla' voimassa olevaa kuljetukseen oikeuttavaa asiakirjaa tai vastaavaa muulle kuin paperille laadittua asiakirjaa, jonka lentoliikenteen harjoittaja, rautatieliikenteen harjoittaja tai sen valtuuttama edustaja on antanut tai hyväksynyt;
- 14) 'yhdistetyllä tuotteella' ennalta valmistettua liikennepalvelujen ja muiden, liikenteeseen kuulumattomien oheispalvelujen yhdistelmää, jota tarjotaan yhteishintaan;
- 15) 'varausmaksulla' hintaa, jonka lentoliikenteen harjoittajat suorittavat järjestelmätoimittajille TPJ:ien avulla tarjottavista palveluista.

JAKSO 2

JÄRJESTELMÄTOIMITTAJIA KOSKEVAT KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

3 artikla

Suhteet liikenteenharjoittajiin

1. Järjestelmätoimittaja ei saa:
- a) liittää osallistuvan liikenteenharjoittajan kanssa tekemäänsä sopimukseen kohtuuttomia ja/tai perusteettomia ehtoja tai vaatia sellaisten lisäehtojen hyväksymistä, jotka luonteensa vuoksi tai kauppatavan mukaan eivät liity sen TPJ:ään osallistumiseen;
- b) asettaa TPJ:äänsä osallistumisen ehdoksi, että osallistuva liikenteenharjoittaja ei saa samanaikaisesti osallistua toiseen järjestelmään tai että osallistuva liikenteenharjoittaja ei saa vapaasti käyttää vaihtoehtoisia varausjärjestelmiä, esimerkiksi omaa internetvarausjärjestelmäänsä tai puhelinpalvelukeskuksia.
2. Järjestelmätoimittajan on ladattava ja käsiteltävä yhtä huolellisesti ja nopeasti kaikkien osallistuvien liikenteenharjoittajien toimittamat tiedot, jollei yksittäisten osallistuvien liikenteenharjoittajien valitseman latausjärjestelmän rajoitteista muuta johdu.
3. Järjestelmätoimittaja ilmoittaa julkisesti, jollei asia tule muuten julkiseksi, lentoliikenteen harjoittajan tai rautatieliikenteen harjoittajan järjestelmätoimittajaan tai järjestelmätoimittajan lentoliikenteen harjoittajaan tai rautatieliikenteen harjoittajaan suoraan tai välillisesti tekemästä pääomasijoituksesta ja sen laajuudesta.

4 artikla

Jakelutoiminnot

1. Järjestelmätoimittaja ei saa varata erityisiä lataus- ja/tai käsittelymenettelyjä, muita jakelutoimintoja tai niiden muutoksia yhdelle tai useammalle osallistuvalla liikenteenharjoittajalle, mukaan lukien sen emoliikenteenharjoittaja(t). Järjestelmätoimittajan on annettava kaikille osallistuville liikenteenharjoittajille tiedot kaikista muutoksista sen jakelutoimintoihin ja lataus- ja/tai käsittelymenettelyihin.

2. Järjestelmätoimittajan on huolehdittava siitä, että sen jakelutoiminnot erotetaan selkeästi ja todistettavasti ainakin ohjelmistojen avulla liikenteenharjoittajien sisäisistä tiedostoista sekä hallinto- ja markkinointijärjestelmistä.

5 artikla

Näytöt

1. Järjestelmätoimittajan on kunkin yksittäisen tapahtuman yhteydessä tarjottava TPJ:nsä kautta yksi tai useampi pääasiallinen näyttö ja ilmoitettava siinä tai niissä osallistuvien liikenteenharjoittajien toimittamat tiedot puolueettomalla ja kattavalla tavalla ketään syrjimättä ja tasapuolisesti. Tietojen ryhmittelemisessä käytetyt perusteet eivät saa suoraan tai välillisesti liittyä tiettyyn liikenteenharjoittajaan, ja näitä perusteita on sovellettava tasapuolisesti kaikkiin osallistuviin liikenteenharjoittajiin. Pääasialliset näytöt eivät saa johtaa kuluttajia harhaan ja niiden on oltava helposti saavutettavissa ja liitteessä I vahvistettujen sääntöjen mukaiset.

2. Tilaaajan on kuluttajalle annettavien TPJ:n sisältämien tietojen osalta käytettävä puolueetonta näyttöä 1 kohdan mukaisesti, jollei muunlainen näyttö ole tarpeen kuluttajan ilmaiseman toiveen täyttämiseksi.

3. Niiden lentoliikenteen harjoittajien liikennöimät lennot, jotka on asetettu toimintakieltoon yhteisössä toimintakieltoon asetettuja lentoliikenteen harjoittajia koskevan yhteisön luettelon laatimisesta ja lennon suorittavan lentoliikenteen harjoittajan ilmoittamisesta lentomat kustajille 14 päivänä joulukuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2111/2005 ⁽¹⁾ nojalla, on esitettävä näytössä selvästi ja erikseen.

4. Järjestelmätoimittajan on otettava TPJ:n näytöllä käyttöön erityinen tunnus, jonka avulla käyttäjät tunnistavat lennon suorittavan lentoliikenteen harjoittajan asetuksen (EY) N:o 2111/2005 11 artiklan mukaisesti.

5. Tämä artikla ei koske TPJ:ää, jota lentoliikenteen harjoittaja, rautatieliikenteen harjoittaja tai lentoliikenteen tai rautatieliikenteen harjoittajien ryhmä käyttää omassa toimistossaan tai omissa toimistoissaan ja myyntitiskieillä tai omilla verkkosivustoillaan, jotka ovat selvästi tunnistettavissa sellaisiksi.

⁽¹⁾ EUVL L 344, 27.12.2005, s. 15.

6 artikla

Suhteet tilaajiin

1. Järjestelmätoimittaja ei saa liittää tilaaajan kanssa tekemäänsä sopimukseen kohtuuttomia ja/tai perusteettomia ehtoja, kuten sellaisia ehtoja, joilla estetään tilaajaa tilaamasta tai käyttämästä yhtä tai useampaa muuta järjestelmää tai joissa vaaditaan hyväksymään lisäehtoja, jotka eivät liity järjestelmätoimittajan TPJ:n tilaamiseen, tai veloitetaan hyväksymään teknisistä laitteistoista tai ohjelmistoista tehty tarjous.

2. Jos tilaaja on riippumaton yritys, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 henkilöä ja jonka vuosiliikevaihto ja/tai jonka vuotuisen taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa, se voi irtisanoa järjestelmätoimittajan kanssa tekemänsä sopimuksen päätyväksi aikaisintaan ensimmäisen sopimusvuoden lopussa enintään kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen. Siinä tapauksessa järjestelmätoimittaja voi saada takaisin enintään sopimuksen irtisanomiseen välittömästi liittyvät kulut.

7 artikla

Markkinointitietonauhat ("MIDT-nauhat")

1. Järjestelmätoimittajat voivat antaa käyttöön markkinointi-, varaus- ja myyntitietoja edellyttäen, että tietoja tarjotaan yhtä nopeasti ja tasapuolisesti kaikille osallistuville liikenteenharjoittajille, emoliikenteenharjoittajat mukaan luettuina. Tiedot voivat kattaa ja niiden on pyynnöstä katettava kaikki osallistuvat liikenteenharjoittajat ja/tai tilaajat.

2. Osallistuvat liikenteenharjoittajat eivät saa käyttää näitä tietoja vaikuttaakseen tilaaajan valintaan.

3. Kun tällaista tietoa syntyy yhteisöön sijoittautuneen tilaaajan käytettyä TPJ:n jakelutoimintoja, tiedot eivät saa sisältää mitään suoraa tai epäsuoraa kyseisen tilaaajan tunnistetta, jolleivät tilaaja ja järjestelmätoimittaja sovi tällaisten tietojen asianmukaisen käytön edellytyksistä. Tämä koskee myös tietoja, jotka järjestelmätoimittajat toimittavat jollekulle toiselle osapuolelle muuhun käyttöön kuin tilitykseen.

4. Tilaaajan/tilaajien ja järjestelmätoimittajan/järjestelmätoimittajien väliset markkinointitietonauhoja koskevat sopimukset on asetettava yleisön saataville.

8 artikla

Yhdenvertainen kohtelu kolmansissa maissa

1. Jos kolmannessa maassa toimiva järjestelmätoimittaja ei kohtelee yhteisön lentoliikenteen harjoittajaa yhdenvertaisesti kolmannen maan osallistuvan liikenteenharjoittajan kanssa jossakin tähän asetukseen sisältyvässä asiassa, komissio voi vaatia kaikkia yhteisössä toimivia järjestelmätoimittajia kohtelevaan kyseisen kolmannen maan lentoliikenteen harjoittajia samalla tavoin kuin yhteisön lentoliikenteen harjoittajia kohdellaan kyseisessä kolmannessa maassa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta niiden kansainvälisten sopimusten soveltamista, joissa yhteisö tai jäsenvaltiot ovat sopimuspuolina.

2. Komissio seuraa kolmansien maiden järjestelmätoimittajien yhteisön lentoliikenteen harjoittajiin kohdistamaa syrjintää tai eriarvoista kohtelua. Komissio selvittää jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan mahdollisia tapauksia, joissa yhteisön lentoliikenteen harjoittajia syrjitään kolmansien maiden TPJ:ssä. Jos syrjintää havaitaan, komissio ilmoittaa ennen päätöksentekoaan asiasta jäsenvaltioille ja asianosaisille pyytäen niiltä huomautuksia, muun muassa jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa järjestämässään kokouksessa.

3 JAKSO

LIIKENTEENHARJOITAJIA KOSKEVAT KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

9 artikla

Osallistuvien liikenteenharjoittajien antamat tiedot

Osallistuvien liikenteenharjoittajien ja tietoja käsittelevien välittäjien on varmistettava, että niiden TPJ:ään viemät tiedot ovat tarkkoja ja että järjestelmätoimittaja voi kyseisten tietojen avulla noudattaa liitteessä I säädettyjä säännöksiä.

10 artikla

Emoliikenteenharjoittajia koskevat erityissäännöt

1. Emoliikenteenharjoittaja ei saa syrjiä kilpailevaa TPJ:ää, jollei 2 kohdassa tarkoitettua vastavuoroisuudesta muuta johdu, kieltäytymällä toimittamasta tälle pyynnöstä yhtä nopeasti samat liikennetuotteidensa aikatauluja, reittejä, kuljetusmaksuja ja vapaita paikkoja koskevat tiedot, jotka se toimittaa omalle TPJ:llensä, tai kieltäytymällä jakelemasta liikennetuotteitaan toisen TPJ:n kautta taikka kieltäytymällä hyväksymästä tai vahvistamasta kilpailevan TPJ:n kautta jotain sen oman TPJ:n kautta jaeltua liikennetuotetta koskevaa varausta yhtä nopeasti. Emoliikenteenharjoittaja on velvollinen hyväksymään ja vahvistamaan vain sellaiset varaukset, jotka on tehty sen kuljetusmaksujen ja ehtojen mukaisesti.

2. Kilpaileva TPJ ei saa kieltäytyä säilyttämästä emoliikenteenharjoittajan tarjoamaa kuljetuspalvelujen aikatauluja, kuljetusmaksuja ja vapaita paikkoja koskevaa tietoa ja sen on ladattava ja käsiteltävä tiedot yhtä huolellisesti ja nopeasti kuin muille asiakkailleen ja tilaajilleen kaikilla markkinoilla, jollei yksittäisten liikenteenharjoittajien valitseman latausmenetelmän rajoitteista muuta johdu.

3. Emoliikenteenharjoittaja ei ole velvollinen maksamaan mitään tässä yhteydessä syntyviä kustannuksia lukuun ottamatta toimitettavien tietojen jäljentämisestä ja hyväksytyistä varauksista aiheutuvia kustannuksia. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti suoritettua hyväksytystä varauksesta TPJ:lle maksettavan varausmaksun on vastattava saman TPJ:n vastaavanlaisista toimista osallistuvilta liikenteenharjoittajilta laskuttamaa palkkiota.

4. Emoliikenteenharjoittaja ei saa suoraan tai epäsuorasti suosia omaa TPJ:äänsä liittämällä sitä, että tilaaja käyttää tiettyä TPJ:ää, liikennetuotteisiin liittyvän palkkion tai muun edun antamiseen tai antamatta jättämiseen.

5. Emoliikenteenharjoittaja ei saa suosia omaa TPJ:äänsä vaatimalla suoraan tai epäsuorasti tilaajaa käyttämään jotain tiettyä TPJ:ää emoliikenteenharjoittajan suoraan tai välillisesti tarjoamien liikennetuotteiden myynnissä tai lippujen kirjoittamisessa.

4 JAKSO

HENKILÖTIETOJEN SUOJAAMINEN

11 artikla

Henkilötietojen käsittely, käyttöön antaminen ja säilyttäminen

1. TPJ:n toiminnan yhteydessä liikennetuotteita koskevien paikanvarausten tekemistä ja lippujen kirjoittamista varten kerättyjä henkilötietoja on käsiteltävä ainoastaan näitä tarkoituksia vastavalla tavalla. Näitä tietoja käsiteltäessä järjestelmätoimittaja on katsottava direktiivin 95/46/EY 2 artiklan d alakohdassa tarkoitetuksi rekisterinpitäjäksi.

2. Henkilötietoja voidaan käsitellä ainoastaan, jos käsittely on tarpeen sellaisen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi, jossa rekisteröity on osapuolena, tai sopimusta edeltävien toimenpiteiden toteuttamiseksi rekisteröidyn pyynnöstä.

3. Direktiivin 95/46/EY 8 artiklassa tarkoitettujen erityisten tietoryhmien ollessa kyseessä tietoja voidaan käsitellä vain, jos rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa niiden käsittelyyn saamiensa tietojen perusteella.

4. Järjestelmätoimittajan valvonnassa olevat tunnistettavia yksittäisiä paikanvarauksia koskevat tiedot on tallennettava erikseen (off-line) 72 tunnin kuluessa siitä, kun yksittäisen paikanvarauksen viimeinen käsittelyvaihe on saatu päätökseen, ja tiedot on tuhottava kolmen vuoden kuluessa. Näitä tietoja voidaan antaa käyttöön vain laskutusta koskevan riidan johdosta.

5. Järjestelmätoimittajalta saatavat markkinointi, varaus- ja myyntitiedot eivät saa sisältää mitään suoraa tai epäsuoraa tunnistetta, joka koskisi luonnollisia henkilöitä tai tapauksen mukaan heidän edustamiaan organisaatioita tai yrityksiä.

6. Tilaajan on pyynnöstä ilmoitettava kuluttajalle järjestelmätoimittajan nimi ja osoite, tietojen käsittelyn tarkoitus, henkilötietojen säilyttämisaika ja rekisteröidyn mahdollisuudet käyttää tiedonsaantioikeuksiaan.

7. Rekisteröidyllä on korvauksetta oikeus saada itseään koskevia tietoja riippumatta siitä, ovatko tiedot järjestelmätoimittajan vai tilaajan tallentamia.

8. Tässä artiklassa tunnustetut oikeudet täydentävät direktiivissä 95/46/EY ja sen mukaisesti annetuissa kansallisissa säännöksissä sekä sellaisten kansainvälisten sopimusten määräyksissä, joiden sopimuspuoli yhteisö on, vahvistettuja rekisteröidyn oikeuksia ja ovat voimassa niiden ohella.

9. Tämän asetuksen säännöksillä täsmennetään ja täydenneään direktiiviä 95/46/EY edellä 1 artiklassa mainittuja tarkoituksia varten. Mainituissa direktiivissä olevia määritelmiä sovelletaan, jollei toisin säädetä. Jos tässä asetuksessa vahvistettuja erityissäännöksiä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyä TPJ:n toiminnan yhteydessä, ei sovelleta, tämä asetus ei rajoita mainitun direktiivin ja sen nojalla annettujen kansallisten säännösten sekä sellaisten kansainvälisten sopimusten määräysten, joiden sopimuspuoli yhteisö on, soveltamista.

10. Jos järjestelmätoimittaja pitää yllä tietokantoja eri ominaisuuksissa kuten TPJ:nä tai lentoyhtiöiden palvelimina, on toteutettava teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joilla estetään tietosuojasääntöjen kiertäminen tietokantojen keskinäisillä yhteyksillä ja varmistetaan, että henkilötiedot ovat saatavissa vain siihen erityistarkoitukseen, jota varten ne on kerätty.

5 JAKSO

TARKASTUS

12 artikla

Tarkastaja ja tarkastettu selvitys

1. Jokaisen järjestelmätoimittajan on toimitettava neljän vuoden välein ja lisäksi komission pyynnöstä riippumattoman tahon tarkastama selvitys omistusrakenteestaan ja hallintomallistaan. Järjestelmätoimittaja vastaa tarkastetusta selvityksestä aiheutuvista kustannuksista.

2. Järjestelmätoimittajan on ilmoitettava komissiolle tarkastajan nimi ennen nimityksen vahvistamista. Komissio voi vastustaa nimitystä ja päättää kahden kuukauden kuluessa ja kuultuaan tarkastajaa, järjestelmätoimittajaa ja muita osapuolia, joilla on oikeutettu etu, onko tarkastajan tilalle valittava toinen vai ei.

6 JAKSO

SÄÄNTÖJENVASTAISUUDET JA SEURAAMUKSET

13 artikla

Sääntöjenvastaisuudet

Jos komissio toteaa kantelun perusteella tai omasta aloitteestaan, että tätä asetusta rikotaan, se voi päätöksellään määrätä asianomaiset yritykset tai yritysten yhteenliittymät lopettamaan todetun sääntöjenvastaisuuden. Asetuksen mahdollista rikkomista koskevilla tutkimuksissa otetaan täysin huomioon EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan nojalla suoritettujen mahdollisten tutkinnan tulokset.

14 artikla

Tutkintavaltuudet

Komissio voi tähän asetukseen perustuvien tehtäviensä suorittamiseksi vaatia pelkän pyynnön tai päätöksen nojalla yrityksiä tai yritysten yhteenliittymiä toimittamaan kaikki tarvittavat tiedot, mukaan lukien erityisten tarkastusten järjestäminen erityisesti 4, 7, 10 ja 11 artiklan sisällyvistä seikoista.

15 artikla

Sakot

1. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on enintään 10 prosenttia edellisen tilikauden liikevaihdosta, jos ne tahallisesti tai tuottamuksellisesti rikkovat tätä asetusta.

2. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille sakon, joka on enintään 1 prosentti edellisen tilikauden liikevaihdosta, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta antavat virheellisiä tai puutteellisia tietoja tai eivät anna tietoja asetetussa määräajassa vastauksena 14 artiklan mukaisesti tehdyn päätöksen nojalla esitettyyn vaatimukseen.

3. Sakon suuruutta määrättäessä on otettava huomioon rikkomisen vakavuuden lisäksi sen kesto.

4. Sakot eivät saa olla rikosoikeudellisia.

5. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on täysi harkintavalta tutkiessaan uudelleen päätökset, joilla komissio on määrännyt sakon. Se voi poistaa sakon taikka alentaa tai korottaa sitä.

16 artikla

Menettelyt

1. Ennen kuin komissio tekee päätöksiä 13 ja 15 artiklan nojalla, se antaa asianomaisille yrityksille tai yritysten yhteenliittymille väitetiedoksiannon ja tarjoaa niille tilaisuuden esittää näkökantansa kirjallisesti sekä niiden pyynnöstä myös suullisessa kuulemistilaisuudessa.

2. Komissio ei ilmaise salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, jotka se on saanut tämän asetuksen nojalla.

Jokaisen, joka antaa komissiolle tietoja tämän asetuksen mukaisesti, on merkittävä selvästi kaikki luottamukselliseksi katsomansa aineisto, ilmoitettava luottamuksellisuuden syyt sekä toimitettava aineistosta komission asettamaan määräaikaan mennessä sellainen erillinen toisinto, josta on poistettu luottamukselliset tiedot.

3. Jos komissio katsoo, että kantelun tutkimiseen ei sen hallussa olevien tietojen perusteella ole riittävää perustetta, se ilmoittaa kantelijalle perustelunsa ja asettaa määräajan, jonka kuluessa kantelija voi esittää näkökantansa kirjallisesti.

Jos kantelija esittää näkökantansa komission asettamassa määräajassa ja jos kantelijan toimittamat kirjalliset huomautukset eivät anna aihetta kantelusta tehdyn arvion muuttamiseen, komissio tekee päätöksen kantelun hylkäämisestä. Jos kantelija ei esitä näkökantaansa komission asettamassa määräajassa, kantelu katsotaan peruutetuksi.

Jos komissio antaa väitetiedoksiannon, se toimittaa kantelijalle jäljennöksen väitetiedoksiannon sellaisesta toisinnosta, josta on poistettu luottamukselliset tiedot, ja asettaa määräajan, jonka kuluessa kantelija voi esittää näkökantansa kirjallisesti.

4. Komissio myöntää pyynnöstä oikeuden tutustua asiakirja-aineistoon niille osapuolille, joille se on osoittanut väitetiedoksiannon, sekä kantelijalle. Oikeus myönnetään väitetiedoksiannon ilmoittamisen jälkeen. Oikeus tutustua asiakirja-aineistoon ei ulotu liikesalaisuuksiin, muihin luottamuksellisiin tietoihin eikä komission sisäisiin asiakirjoihin.

5. Komissio voi kuulla myös muita luonnollisia tai oikeushenkilöitä, jos se pitää sitä tarpeellisena.

7 JAKSO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

17 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan asetus (ETY) N:o 2299/89.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 14 päivänä tammikuuta 2009.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
H.-G. PÖTTERING

2. Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

18 artikla

Uudelleentarkastelu

1. Komissio seuraa säännöllisesti tämän asetuksen soveltamista tarvittaessa 14 artiklassa säädettyjen erityisten tarkastusten avulla. Se tarkastelee erityisesti tämän asetuksen tuloksellisuutta syrjimättömyyden ja reilun kilpailun varmistamisessa TPJ-palvelujen markkinoilla.

2. Komissio antaa tarvittaessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen 8 artiklan soveltamisesta, joka koskee yhdenmukaista kohtelua kolmansissa maissa, ja ehdottaa tarvittavia toimenpiteitä syrjivien ehtojen lieventämiseksi, mukaan lukien kahdenvälisten lentoliikennettä koskevien sopimusten tekeminen tai muuttaminen yhteisön ja kolmansien maiden välillä.

3. Komissio laatii viimeistään 29 päivänä maaliskuuta 2013 asetuksen soveltamisesta kertomuksen, jossa muun muassa arvioidaan tarvetta pitää tämä asetus voimassa, muuttaa sitä tai kumota se.

19 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 29 päivänä maaliskuuta 2009.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
A. VONDRA

LIITE I

PÄÄASIAALLISIIN NÄYTTÖIHIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

1. Jos pääasiallisella näytöllä näytetään hintoja ja/tai jos hinnat valitaan tietojen ryhmittelyperusteeksi, niihin on sisällytettävä kuljetusmaksut ja kaikki sovellettavat verot, maksut, lisämaksut ja palkkiot, jotka on maksettava lentoliikenteen harjoittajalle tai rautatieliikenteen harjoittajalle ja jotka ovat väistämättömiä ja ennakoitavia silloin, kun ne näytetään näytöllä.
2. Muodostettaessa ja valittaessa pääasiallisella näytöllä esitettäviä kaupunkipareja ei saa harjoittaa syrjintää samaa kaupunkia palvelevien eri lentoasemien tai rautatieasemien välillä.
3. Lennot, jotka eivät kuulu säännölliseen lentoliikenteeseen, on osoitettava selvästi. Kuluttajalla on oikeus saada omasta pyynnöstään pääasiallinen näyttö, joka rajoittuu pelkkään säännölliseen lentoliikenteeseen tai tilausliikenteeseen.
4. Lennot, joihin kuuluu välilaskuja, on osoitettava selvästi.
5. Jos lennot suorittaa jokin muu lentoliikenteen harjoittaja kuin se, jota annettu lentoyhtiötunnus tarkoittaa, lennosta tosiasiallisesti vastaava lentoliikenteen harjoittaja on ilmoitettava selvästi. Tämä vaatimus koskee kaikkia muita tapauksia paitsi lyhytaikaisia erikoisjärjestelyjä.
6. Pääasiallisella näytöllä ei saa ilmoittaa yhdistettyjä tuotteita koskevia tietoja.
7. Matkavaihtoehdot ryhmitellään pääasiallisella näytöllä tilaajan valinnan mukaan joko kuljetusmaksujen mukaan tai seuraavassa järjestyksessä:
  - i) välilaskuttomat matkavaihtoehdot lähtöajan mukaan ryhmiteltyinä;
  - ii) kaikki muut matkavaihtoehdot matkustusajan mukaan ryhmiteltyinä.
8. Mitään matkavaihtoehtoa ei saa esittää useammin kuin kerran millään pääasiallisella näytöllä, lukuun ottamatta 10 kohdassa esitettyä tapausta.
9. Jos matkavaihtoehdot ryhmitellään 7 kohdan i ja ii alakohdan mukaisesti ja jos TP:ssä tarjotaan samalle kaupunkiparille junayhteyksiä, pääasiallisen näytön ensimmäisessä näkymässä on esitettävä ainakin parhaaksi luokiteltu junayhteys tai lento-junayhteys.
10. Jos lentoliikenteen harjoittajat käyttävät yhteisiä reittitunnuksia, kullakin kyseessä olevalla lentoliikenteen harjoittajalla, kuitenkin enintään kahdella, voi olla erillinen näyttö, jolla käytetään sen yksilöllistä lentoliikenteen harjoittajaa osoittavaa lennon tunnusta. Jos kyseessä on enemmän kuin kaksi lentoliikenteen harjoittajaa, kyseessä olevien kahden liikenteenharjoittajan määrittäminen on lennosta tosiasiallisesti vastaavan lentoliikenteen harjoittajan tehtävä.

LIITE II

VASTAAVUUSTAULUKKO

Asetus (ETY) N:o 2299/89	Tämä asetetus
1 artikla	1 artikla
2 artikla	2 artikla
3 artiklan 1 ja 2 kohta	—
3 artiklan 3 kohta	3 artiklan 1 kohta
3 artiklan 4 kohta	4 artiklan 1 kohta
3 a artikla	10 artiklan 1 ja 3 kohta
4 artiklan 1 kohta	9 artikla
4 artiklan 2 kohta	—
4 artiklan 3 kohta	3 artiklan 2 kohta
4 a artiklan 1 ja 2 kohta	4 artiklan 1 kohta
4 a artiklan 3 kohta	4 artiklan 2 kohta
4 a artiklan 4 kohta	—
5 artikla	5 artikla
6 artikla	7 ja 11 artikla
7 artikla	8 artikla
8 artikla	10 artiklan 4 ja 5 kohta
9 artikla	6 artikla
9 a artikla	5 artiklan 2 kohta ja 11 artikla
10 artikla	—
11 artikla	13 artikla
12 artikla	14 artikla
13 artikla	14 artikla
14 artikla	16 artiklan 2 kohta
15 artikla	14 artikla
16 artikla	15 artiklan 1–4 kohta
17 artikla	15 artiklan 5 kohta
18 artikla	—
19 artikla	16 artiklan 1 ja 5 kohta
20 artikla	—
21 artikla	—
21 a artikla	—
21 b artikla	—
22 artikla	11 artikla
23 artikla	18 artikla
Liite I	Liite I